

In deze uitgave:

- 2 ► Hoe staan we ervoor?
- 2 ► Hoe zit dat nou precies met het partner- en wezenpensioen?
- 3 ► 'Een ijzersterk toekomstbestendig pensioen, daar gaat het om'
- 3 ► Bekijk het Uniform Pensioenoverzicht!
- 4 ► Er komt een nieuw pensioenstelsel
- 4 ► Lees het verslag van 2018

Hoe staan we ervoor?

Pensioenfonds Honeywell is een gezond pensioenfonds. Dat zien we aan onze dekkingsgraad (zie verderop). Ieder jaar proberen we de pensioenen te verhogen, om ze aan te passen aan de stijging van de prijzen van producten en diensten. Lukt dat niet, dan kun je minder met je pensioen kopen. Met de verhoging houdt het pensioen zijn waarde.

Lees meer over onze financiële situatie op pagina 2 ►

Hoe zit dat nou precies met het partner- en wezenpensioen?

In uw pensioenregeling is een nabestaandenpensioen opgenomen. Dit nabestaandenpensioen bestaat uit een partnerpensioen en een wezenpensioen als u overlijdt.

Lees verder op pagina 2 ►

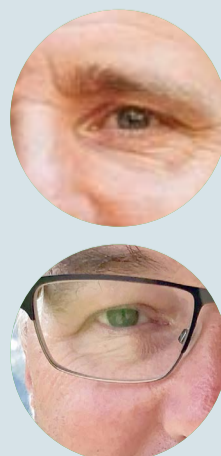
Bekijk het Uniform Pensioenoverzicht!

Heeft u uw Uniform Pensioenoverzicht (UPO) al bekeken? Het UPO is een handig document. Het is eigenlijk het bankafschrift van uw pensioen. Op het pensioenoverzicht ziet u hoeveel pensioen u tot nu toe bij Pensioenfonds Honeywell heeft opgebouwd. Maar ook wat u kunt verwachten als u met pensioen gaat. En wat uw partner en kinderen krijgen als u overlijdt.

Lees verder op pagina 3 ►

'Een ijzersterk toekomstbestendig pensioen, daar gaat het om'

Pieter van Doodewaard (deelnemer én bestuurslid Pensioenfonds Honeywell, op de foto boven) en Chris Reijnders (deelnemer, onder) wisselen van gedachten over een van de meest besproken onderwerpen van de laatste maanden: pensioen. Chris is projectleider (Building Solutions). Pieter is global account-director (Process Solutions). Beiden werken al vele jaren bij Honeywell.

Lees verder op pagina 3 ►

Er komt een nieuw pensioenstelsel

In juni zijn het kabinet, de werkgevers- en werknemersorganisaties (samen de sociale partners) én de Sociaal Economische Raad (SER) het eens geworden over een nieuw pensioenstelsel. Dit is het pensioenakkoord. In het pensioenakkoord staan ook afspraken over hoe je gezond je pensioenleeftijd bereikt. Waarom is een nieuw pensioenstelsel eigenlijk nodig?

Lees het op pagina 4 ►

Hoe staan we ervoor?

Pensioenfondsen Honeywell is een gezond pensioenfonds. Dat zien we aan onze dekkingsgraad. Ieder jaar proberen we de pensioenen te verhogen, om ze aan te passen aan de stijging van de prijzen van producten en diensten. Lukt dat niet, dan kun je minder met je pensioen kopen. Met de verhoging houdt het pensioen zijn waarde.

Een verhoging van 1%

Gelukkig stonden we er eind 2018 goed genoeg voor om de pensioenen met 1% te verhogen. De verhoging geldt voor iedereen. Dus als u nu pensioen krijgt, maar ook als u nog pensioen opbouwt. De verhoging is ingegaan op 1 januari 2019.

De prijzen stegen helaas met meer dan 1%. We kunnen de pensioenen dus nog niet helemaal aanpassen aan de prijsstijgingen. Dat kan pas als onze dekkingsgraad meer dan circa 125% is. We doen wat we kunnen!

De dekkingsgraad: wat houdt dat in?

De dekkingsgraad is de verhouding tussen de bezittingen en de verplichtingen van het pensioenfonds. De dekkingsgraad is weergegeven in een percentage. Dit percentage geeft de financiële gezondheid van het pensioenfonds aan. Hoe hoger de dekkingsgraad, hoe gezonder het pen-

sioenfonds is. Aan de hand van de dekkingsgraad bepaalt het bestuur of de pensioenen mogen meegroeien met de stijging van de prijzen. Door zo'n toeslag (of indexatie) blijft uw pensioen even veel waard.

Wilt u de dekkingsgraad en onze financiële situatie volgen? Kijk dan iedere maand rond de 15e op onze website. Dan is de nieuwe dekkingsgraad bekend.

Hoe ziet de toekomst eruit?

Dat is lastig te voorspellen. De dekkingsgraad is onder andere afhankelijk van de rentestand en het resultaat op onze beleggingen. Goed om te weten: met onze huidige dekkingsgraad is het niet nodig om de pensioenen te verlagen. Volgens het nieuwe pensioenstelsel moeten wij de pensioenen verlagen als de dekkingsgraad langere tijd lager is dan 100%. Eind augustus was onze dekkingsgraad 112,1%.

Hoe zit dat nou precies met het partner- en wezenpensioen?

In uw pensioenregeling is een nabestaandenpensioen opgenomen. Dit nabestaandenpensioen bestaat uit een partnerpensioen en een wezenpensioen als u overlijdt.

Het partnerpensioen

Als u overlijdt terwijl u nog pensioen opbouwt bij Pensioenfondsen Honeywell, krijgt uw partner maandelijks een pensioen van ons: het partnerpensioen. Uw partner is degene met wie u:

- bent getrouwd;
- een geregistreerd partnerschap hebt of
- ongetrouwd samenwoont.

Er zijn bij Pensioenfondsen Honeywell twee soorten partnerpensioenen.

Levenslang partnerpensioen

Een levenslang partnerpensioen is het partnerpensioen dat u tot uw pensioendatum had kunnen bereiken. Hoe

hoog het partnerpensioen precies is, vindt u op uw Uniform Pensioenoverzicht (UPO). Het levenslang partnerpensioen gaat in op de eerste dag van de maand na de maand waarin u overlijdt. Uw partner krijgt dit partnerpensioen tot hij/zij zelf overlijdt.

Tijdelijk partnerpensioen

Naast het levenslang partnerpensioen is er een tijdelijk partnerpensioen. Dit is 0,491% van de laatst vastgestelde pensioengrondslag. De pensioengrondslag is het bedrag waarover u pensioen opbouwt. We vermenigvuldigen dit met het aantal jaren dat u bij Pensioenfondsen Honeywell heeft gewerkt of had kunnen werken als u de AOW-leeftijd had bereikt.

Hier moet u aan denken als u samenwoont

Ook als u ongetrouwd samenwoont kan uw partner recht hebben op partnerpensioen. Uw partner moet dan wel kunnen aantonen dat:

- ▶ de relatie ten minste 6 maanden heeft bestaan;
- ▶ u minstens 6 maanden samen heeft gewoond op hetzelfde adres én
- ▶ de relatie is vastgelegd in een notariële samenlevingsovereenkomst.

Ouderdomspensioen inruilen voor partnerpensioen

Wilt u na uw overlijden een hoger partnerpensioen voor uw partner? Dan moet u een deel van uw ouderdomspensioen inruilen voor extra partnerpensioen. Dat kan op twee momenten:

- 1 ▶ binnen twee maanden na uitdiensttreding bij Honeywell en
- 2 ▶ op uw pensioendatum.

Let op: uw ouderdomspensioen wordt dan wel lager.

Partnerpensioen inruilen voor ouderdomspensioen

Heeft u géén partner? Of heeft uw partner zelf een goed inkomen (of pensioen)? Dan kunt u op uw pensioendatum het partnerpensioen (deels) inruilen voor een hoger ouderdomspensioen.

Let op: het partnerpensioen wordt dan lager of zelfs € 0. Daarom moet uw partner hiervoor schriftelijk toestemming geven. Is er geen partner? Dan zetten wij het partnerpensioen automatisch om in een hoger ouderdomspensioen.

Het wezenpensioen

Als u overlijdt krijgen uw kinderen een wezenpensioen. Uw kinderen krijgen dit pensioen tot hun 18e. Voor studerende kinderen loopt het wezenpensioen langer door, maar uiterlijk tot de 27e verjaardag. Kinderen waarvan beide ouders zijn overleden ('volle wezen') krijgen het dubbele. Op uw UPO leest u hoe hoog het wezenpensioen precies is.

Partnerpensioen als u bent gepensioneerd

Komt u na de pensioendatum te overlijden? Dan komt uw partner alleen in aanmerking voor partnerpensioen als het huwelijk of de gemeenschappelijke huishouding vóór de pensioendatum is begonnen. Als u ongetrouwd samenwoont, moet uw partner bij uw pensioenaanvraag bij Pensioenfondsen Honeywell zijn aangemeld.

Uw partner komt alleen in aanmerking voor partnerpensioen als u bij uw pensioenaanvraag het partnerpensioen niet heeft omgeuild voor extra ouderdomspensioen.

Krijgt u na uw pensionering een nieuwe partner, dan heeft deze partner geen recht op partnerpensioen.

‘Een ijzersterk toekomstbestendig pensioen, daar gaat het om’

Pieter van Doodewaard (deelnemer én bestuurslid Pensioenfonds Honeywell) en Chris Reijnders (deelnemer) wisselen van gedachten over een van de meest besproken onderwerpen van de laatste maanden: pensioen. Chris is projectleider (Building Solutions). Pieter is global account-director (Process Solutions). Beiden werken al vele jaren bij Honeywell.

Pieter van Doodewaard

Chris Reijnders

Chris en Pieter spreken elkaar op het hoofdkantoor in Schiphol-Oost. In de “achtertuin” is het een komen en gaan van “metalen vogels” die luisteren naar namen als Boeing en Airbus. Onder het genot van een kop koffie opent Chris het gesprek.

Wat doet het pensioenfonds nu precies?

Pieter vertelt dat de belangrijkste taak het goed beheren van het pensioengeld is. ‘Met beheren bedoel ik het innen van premies en het op tijd uitbetalen van de pensioenen. Maar ook bewaken dat het pensioengeld goed wordt belegd en het vaststellen van het pensioenreglement hoort erbij. In dat reglement staat onder andere hoe het pensioen wordt berekend.’

Waarom hebben we een eigen pensioenfonds en zijn we niet aangesloten bij PME, wil Chris weten.

‘We willen graag iets meer bieden’, zegt Pieter. ‘Dat maakt ons aantrekkelijker als werkgever. Daarom hebben we onze eigen pensioenregeling. We moeten overigens minimaal eens in de vijf jaar aantonen dat onze regeling gelijkwaardig of beter is dan die van PME. We moeten ons bestaansrecht bewijzen. En dat lukt ook. Wij hebben bijvoorbeeld een tijdelijk nabestaandenpensioen. PME heeft dat niet.’

Ook je dekkingsgraad bewijst je bestaansrecht als zelfstandig pensioenfonds, gaat Pieter verder.

‘De dekkingsgraad geeft de verhouding weer tussen onze bezittingen en onze verplichtingen. Met bezittingen bedoel ik het geld dat wij in kas hebben, maar vooral de waarde van onze beleggingen. Bij verplichtingen gaat het om het betalen van de pensioenen aan onze deelnemers. Nu én in de toekomst. Als de dekkingsgraad 100% is, is er precies genoeg geld. Dan kan een pensioenfonds net aan alle verplichtingen voldoen.’

Hoe hoger de dekkingsgraad, hoe beter het lukt om het pensioen te laten meegroeien met loon- of prijsstijgingen. PME zit onder de 100%. Wij zitten rond de 112%. Verge-

leken met PME, maar ook met andere pensioenfonds, doen we het goed. We kunnen alleen de pensioenen nog niet helemaal laten meegroeien met de loon- en prijsstijgingen. Daarvoor moet onze dekkingsgraad minstens circa 125% zijn.’

Chris vraagt zich af hoe Pieter op de hoogte blijft van de ontwikkelingen op pensioengebied.

‘Veel lezen over alles wat met pensioen te maken heeft. Goed de ontwikkelingen volgen. Klankborden met de andere bestuursleden. We hebben zes leden: drie werkgeversbestuursleden, twee werknemersbestuursleden en één bestuurslid namens de pensioengerechtigden. Wat we bijvoorbeeld doen is met elkaar evalueren. Hoe vinden we dat het gaat? Zijn er pensioentema’s die we verder willen uitdiepen.’

Hoe blijven jullie scherp?

Pieter: ‘Wat ons bijvoorbeeld scherp houdt is het VO, het Verantwoordingsorgaan. Het VO adviseert over het beleid van het pensioenfonds en beoordeelt of wij het goed doen. Houden we voldoende rekening met de belangen van werknemers, pensioengerechtigden én de werkgever? Ook het toezicht vanuit De Nederlandsche Bank (DNB) houdt ons bij de les. DNB houdt toezicht op alle Nederlandse pensioenfonds.’

‘Maak jij je zorgen over je pensioen?’, vraagt Pieter.

‘Niet over mijn Honeywell-pensioen. Daar heb ik alle vertrouwen in. Waar ik me wel eens zorgen over maak is de AOW-leeftijd. Kan iedereen in goede gezondheid de eindstreep halen? Ik kan me nog herinneren dat we in mijn eerste week bij Honeywell iemand uitzwaaiden. Die ging op zijn 58ste met de vut. Vut betekent “vervoegde uittreding.” Dan hebben we het over 1986. Dik dertig jaar later is de vut afgeschaft en schuift de AOW-leeftijd op naar 68 jaar. Toch denk ik dat je nog steeds op je 65ste met pensioen kunt gaan.’ Pieter knikt. ‘Dat kan inderdaad.’

Chris heeft op de website iets gelezen over hoog/laag pensioen. Wat houdt dat precies in? Pieter geeft tekst en uitleg.

‘Als je met pensioen gaat, krijg je een vast bedrag aan pensioen. Maar je kunt er op je pensioendatum ook voor kiezen om de eerste jaren een hoger pensioen te ontvangen en daarna een lager pensioen. Of de eerste jaren een lager pensioen en daarna een hoger pensioen. Eerst een hoger pensioen en daarna een lager pensioen kan interessant zijn als je vóór je AOW-leeftijd met pensioen gaat en dus nog geen AOW-uitkering krijgt. Met eerst een hoger pensioen vang je het inkomensverschil op. Dat is bijvoorbeeld ook handig als je de eerste jaren van je pensioen nog hogere lasten hebt. Denk aan een hypotheek of studerende kinderen. Of als je die eerste jaren meer wilt besteden, bijvoorbeeld aan reizen of het verbouwen van je woning.’

Eerst een lager en daarna een hoger pensioen is misschien interessant als je nog andere (tijdelijke) inkomsten hebt. Of een partner die volledig werkt. Of als je op termijn hogere kosten verwacht, bijvoorbeeld zorg- of verpleegkosten.’

Chris raadt iedereen aan om eens een kijkje te nemen op de website van het pensioenfonds: www.honeywellpensioen.nl.

‘Alles wat je als toekomstig gepensioneerd moet weten, kun je daar vinden. Heel handig is de pensioenplanner. Met de planner kun je bekijken wat je bij verschillende leeftijden maandelijks aan pensioen kunt verwachten.’

De slotvraag komt van Chris. Wat is voor Pieter als bestuurslid de grootste uitdaging?

‘Zorgen dat iedereen bij Honeywell het beloofde pensioen krijgt en dat de pensioengelden zorgvuldig worden belegd. Een ijzersterk toekomstbestendig pensioen, daar gaat het om.’ Chris knikt instemmend. ‘Lijkt mij een prima streven!’

Bekijk het Uniform Pensioenoverzicht!

Heeft u uw Uniform Pensioenoverzicht (UPO) al bekeken? Het UPO is een handig document. Het is eigenlijk het bankafschrift van uw pensioen. Op het pensioenoverzicht ziet u hoeveel pensioen u tot nu toe bij Pensioenfonds Honeywell heeft opgebouwd. Maar ook wat u kunt verwachten als u met pensioen gaat. En wat uw partner en kinderen krijgen als u overlijdt.

Uw pensioen online bekijken

U kunt uw persoonlijke pensioengegevens ook online bekijken. Op www.honeywellpensioen.nl vindt u onder ‘Mijn pensioen’ (inloggen met DigiD) uw persoonlijke pensioenoverzichten. U vindt daar ook de pensioenplanner. Dit is een handig hulpmiddel. Hiermee berekent u wat een bepaalde pensioenkeuze voor u betekent.

Wilt u een overzicht van al uw opgebouwde pensioenen?

Dus ook als u ergens anders (niet bij Pensioenfonds Honeywell) nog pensioen heeft opgebouwd? Kijk dan vooral op mijnpensioenoverzicht.nl. Ook daar logt u in met DigiD.

Er komt een nieuw pensioenstelsel

In juni zijn het kabinet, de werkgevers- en werknemersorganisaties (samen de sociale partners) én de Sociaal Economische Raad (SER) het eens geworden over een nieuw pensioenstelsel. Dit is het pensioenakkoord. In het pensioenakkoord staan ook afspraken over hoe je gezond je pensioenleeftijd bereikt.

Tijdslijn

Waarom is een nieuw pensioenstelsel eigenlijk nodig?

Een nieuw pensioenstelsel is nodig, omdat:

- ▶ de arbeidsmarkt is veranderd;
- ▶ Nederland vergrijsst en
- ▶ we gemiddeld een stuk langer leven.

Het is belangrijk dat het pensioenstelsel hierop aansluit. Het pensioenakkoord moet ervoor zorgen dat dit ook gebeurt.

Wat staat er in het pensioenakkoord?

- ▶ De AOW-leeftijd is in 2020 en 2021 66 jaar en 4 maanden en gaat daarna minder snel omhoog.
- ▶ De leeftijdsafhankelijke pensioenopbouw (de zogenaamde doorsneesystematiek) verdwijnt. Jongere deelnemers gaan hierdoor meer pensioen opbouwen. Want iemand die jong is - bijvoorbeeld 30 jaar - kan zijn pensioenpremie langer beleggen dan een deelnemer die 60 jaar oud is. Het is nog niet

bekend hoe de pensioenopbouw voor de verschillende leeftijdsgroepen er straks uitziet.

- ▶ Oudere deelnemers krijgen een tegemoetkoming (compensatie) voor het wegvallen van de premiebijdrage van de jongeren. Het is nog niet bekend hoe hoog de compensatie wordt.
- ▶ Of de al opgebouwde pensioenen worden 'omgerekend' naar het nieuwe pensioensysteem is nog niet duidelijk.
- ▶ Als u met pensioen gaat, mag u 10% van uw opgebouwde pensioen in één keer opnemen.
- ▶ Om verlaging van de pensioenen te voorkomen moeten we nu minimaal een dekkingsgraad van 104,3% hebben. In het nieuwe pensioenstelsel hoeft dat niet langer minimaal 104,3% te zijn: een dekkingsgraad van 100% is voldoende.

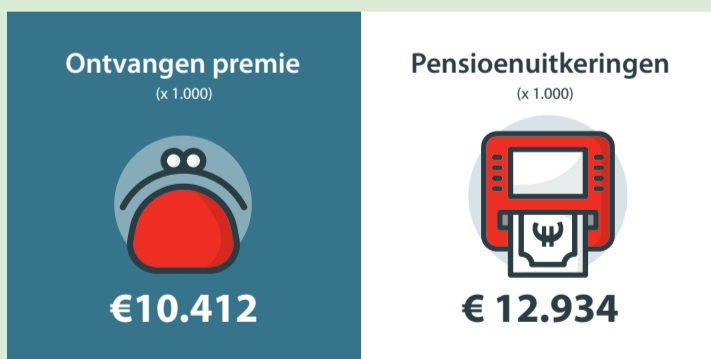
Hoe gaat het verder?

Er zijn nog belangrijke details waarover de sociale partners en het kabinet het eens moeten worden. Daar praten ze over met elkaar. Minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid hoopt de nieuwe pensioenwet in 2021 in te voeren.

Hoe zit het nou precies met de AOW-leeftijd?

2020 en 2021	66 jaar en 4 maanden
2022	66 jaar en 7 maanden
2023	66 jaar en 10 maanden
2024	67 jaar
Na 2024	De AOW-leeftijd stijgt 8 maanden per jaar dat we langer leven. Eerder was dit 1 jaar.

Lees het verslag van het jaar

Wat waren de hoogtepunten van Pensioenfonds Honeywell in 2018? Hoeveel deelnemers hadden we vorig jaar? Waarin hebben we belegd? Wat hebben die beleggingen ons opgeleverd? Wat waren onze kosten? Lees het in ons jaarverslag 2018.

Ga naar www.honeywellpensioen.nl voor een verkorte versie. Leest u liever de volledige versie van het jaarverslag? Ook die vindt u op onze website!

Heeft u vragen over uw pensioenregeling?

Kijk op onze website www.honeywellpensioen.nl
Of bel met de Pensioendesk: (050) 582 79 27.

Dat kan van maandag tot en met vrijdag van 09.00 tot 17.00 uur.

Stuur een e-mail met uw vraag naar pf.honeywell@tkppensioen.nl.

Colofon

Deze pensioenkrant is een uitgave van Pensioenfonds Honeywell. De krant is bedoeld voor alle actieve deelnemers en gepensioneerden van het pensioenfonds.

Redactieadres: Postbus 501, 9700 AM Groningen
www.honeywellpensioen.nl
Vormgeving: Millart - Meppel
Druk: Grafische Industrie de Marne bv
Oplage: 2.000

Honeywell
Stichting Pensioenfonds Honeywell

Hoewel deze uitgave met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kunnen er geen rechten aan worden ontleend.